

KÓSZEGHY ELEMÉR

bélyeg a falon

Versek

KMMI-füzetek XXXII.

Sorozatszerkesztő:
Zubánics László elnök

Készült a Bethlen Gábor Alap támogatásával

Minden jog fenntartva

© Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, 2025

© Kőszeghy Elemér, 2025

Kiadja: a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet

90202 Beregszász, Széchenyi u. 59/B.

Telefon/fax: (03141) 4-28-15

www.kmmi.org.ua

E-mail: kmmintezet@gmail.com

Felélős kiadó: Dupka György igazgató

Szerkesztette: Marcsák Gergely

Műszaki szerkesztő: Dupka Zsolt

Készült: Autdor-Shark Kft.

88 000 Ungvár, Vármegyeház tér 15.

Kőszeghy Elemér

bélyeg a falon

Versek

Ungvár–Budapest
2025

A szerzőtől

A családi legenda szerint öt- vagy hatéves koromban mondtam tollba az első versemet. Igen, tollba mondtam a tizenegy évvel idősebb testvéremnek, mivel akkoriban még nem tudtam írni. Állítólag egy kismalacról szólt.

Később, már iskolás korban is papírra vetettem általam verseknek mondott/tartott fogalmazványokat (a füzeteket a mai napig őrzöm, s a „műveim” újraolvasásakor jókat derülök). A magyartanárnőmnnek is megmutattam, aki megígérte, hogy elküldi azokat a *Kárpáti Igaz Szó* szerkesztőségébe. Valószínűleg nem tette meg, mert a laptól semmilyen visszajelzés nem érkezett.

A verselgetést a Munkácsi Tanítóképző diákjaként is folytattam. Ekkor már vettem a bátorságot, és személyesen postáztam a lapnak a fogalmazványaimat. A szerkesztői üzenetek között azonban rendre azt a választ olvastam vissza, hogy már-már megüti a közlés színvonalát, csupán egy paraszthajszál választja el attól. A közeli ismerőseim tudták, hogy verset írok, azt is, hogy elpostázom azokat, így könnyen kikövetkeztették, hogy a lapban megjelenő K. E. monogram engem takar, s így az üzenetek is nekem szólnak. Ezért aztán az történt, hogy a következő versküldemény mellé egy levelet is mellékeltem, amelyben arra kértem az ítéset, hogy ezentúl Kárpáthy Róbertnek címezze a nekem szánt kritikát. Mit ad az ég: a következő irodalmi mellékletben, a *Lendületben*, valamikor 1978-ban ezen a néven két versem is megjelent. Nyomban levelet írtam, hogy ha már itt tartunk, ak-

kor nyugodtan visszatérhetünk az eredetihez, merthogy rajtam és a szerkesztőn kívül a kutya sem tudja, hogy a felvett név kit takar valójában...

Egyetemistaként tovább verseltem. Bekapcsolódtam a József Attila Irodalmi Stúdióba és az egyetem filológiai szakán a Jurij Hojda Stúdióba. Az egyetemet követően a *Kárpáti Igaz Szónál* helyezkedtem el. Viszonylag korán, már 31 évesen felelős szerkesztővé neveztek ki, később pedig 17 éven keresztül a főszerkesztője voltam a lapnak. A cikkírás és a szerkesztés enyhítette a „betűéhségemet”, de még írtam verseket. Lusta voltam kinyomtatni, csak a számítógépben őriztem azokat. Aztán kölcsönadtam a gépet egy nagyon jó ismerősömnek, akinél menthetetlenül tönkrement. S így eltűntek a verseim is. Ez erősen a kedvemet szegte.

Közel harminc évnek kellett eltelnie ahhoz, hogy ismét homlokon csókoljon az a bizonyos múzsa.

Kőszeghy Elemér

itt vagyok egyedül

(kinéz a test)

kinéz a test az ablakon,
otthont keres meg egy hazát is,
a rettentő ég homlokán
csillagokból font gyöngykalárist,

holdat, hol kályhára talál
a világ legboldogabb énje,
hol senki sem halálra vár,
csupán megáldott születésre,

és rüggyel, virággal tavaszt,
nyarat is hűsítő habokkal,
szerelmes ősz, mit védve véd
ezer körömmel, több száz foggal.

de ne jöjjön tél, lélektelen,
a pokol megfordított mása,
az irigység, gyűlölködés
fentről diktált földindulása.

néznék én is egy ablakon,
de nemhogy hazám, házam sincsen,
fekszem így fagyos ég alatt
s várom, hogy rám leljen az Isten.

(mert nem te vagy a legjobb)

mert nem te vagy a legjobb a világon,
de legrosszabb sem vagy és nem leszel,
ám neked pattan sok rügy minden ágon,
a május is csak néked énekel.

mert szebb is járkal ebben a világban,
és csúnyábbakat is bőven cipel,
de érted bomlik élet búzaszárban,
a június is csak érted tüzel.

mert vannak nálad sokkal okosabbak
és sok-sok nálad sokkal ostobább,
de minden gyümölcs csak teérted roskad,
teérted nyit szeptember iskolát.

és decemberben sem jön el a vég még,
a jégvirág féltően eltakar,
mert másabb leszel mindenfajta népnél,
ha főleg ember vagy s nem csak magyar.

(itt vagyok egyedül)

itt vagyok egyedül,
csak a filmkockák peregnek
még értelmetlenül.

csak a fal nyeli el
a tétova félszeg hangot,
a visszhang sem felel.

kintről jön a zshivaj,
próbálja törni az ajtót,
de ez nem kés s a vaj.

a nagy semmi zuhog,
áradatként önt el mindent.
túléled valahogy.

mert az ablakon át
bekúszik a fény, az élet.
s űzi a magány szagát.

itt vagyok egyedül.
pereg a film. ki a gyilkos?
pár perc és kiderül.

(a cirkusz életére)

a cirkusz életére tanítanám
éjjeli ikerönmagam.
mert az szép, színes,
követhetetlenül kirívó.

apportírozni érdekes dolgokat
bekötött szemmel.
de nem hoz vissza semmit,
vagy ha hoz, nem az eldobottat.

a trapézra sem csábul.
legyilkolja a magasság,
a kötelek alatt csúszkál csupán,
nehogy a nyaka hurokba akadjon.

a zsonglőrködés sem élteni,
feldob tárgyakat, de hagyja,
hogy aztán mind a porba hulljon.

a lángoló tűzkarikáktól összeretten.
mindentől összeretten, mi lángol,
mindentől összeretten, mi karikába zárt.

a bűvészkedés sem vonzza.
nem akar műtitkok tudójává válni,
nem akar nyulat, galambot
börtönbe tuszakolni.

direktor sem kíván lenni
és porondot takarító szolga sem.
mindkettőt mindenki nagyon utálja.

biztatom, legyen bohóc.
de ilyenkor mindig elsírja magát.

egyszer álmában elkotyogta:
nem érdekli a cirkusz.
hóember szeretne lenni:
beleolvadni a végtelenbe.

(a lista bővül)

a lista bővül, egyre bővül.

pörgeted a vastag lajstromot,
neveket mormolsz félhangosan,
hogy számba vedd az életed.
és megidézz.
megidézd mindazokat,
akiktől függél egykor,
mindazokat, kikhez nem fűz már emlék.

a lista óriási, s csak egyre hízik.
új ismerős dörömböl minden reggel,
s te azon töröd fejed:
hol láttalak vajon?
vajon hol hallottalak?
s beszélgettünk-e vajon egyáltalán?
és meglehet, te nem ismered fel
egykor volt sorsod részét,
de ő jól ismer téged:
tud minden szívdobogásról,
minden megingásról,
minden kétségbeesésről.
és a csábításokról is
mindig tudomása van.

ám nem ez a számonkérés a gond
hanem, hogy azok listája is
észvesztő iramban növekszik,
kik végleg eltűntek percnyi életedből,
kiknek véget ért percnyi életük.

kik biztos voltak valakik,
kiknek biztos voltál valaki.
kik most testetlen betűhalmazok,
szétfoslott mosolyok,
elnémult mondatok,
porba hullott ölelések.
már-már senkik.

megtehetnéd, egy pillanat csupán,
de nem törölsz egyetlen nevet sem.
mert tisztán érzed és tudod:
ezzel ölnéd meg végleg őket.
és minden egyes kidobott névvel
önmagadat is utánuk pusztítanád.

(álmban)

álmban
folyton utazom.
vonaton, kocsival, repülővel.
idegen tájakon járok,
ismerős tájakon járok
egyazon időben.
idegen arcokat látok,
ismerős arcokat látok
egyazon térben.
álmban
mindig eltévedek.
és sosincs,
ki segítsen
hazatalálnom...

(amikor félek)

amikor félek,
nagyon egyedül vagyok,
rácsok vigyáznak rám,
árnyékok mérhetetlenül.

amikor félek,
elhagy a hang és elhagy a fény,
elhagy a fenyvesek zöld suhogása,
elhagy a patakok kék csobogása.

amikor félek,
feketére mázolja a világ magát,
nincsen hold és nincsenek csillagok.
két kezed rózsaszín menedéke sincsen.

amikor félek,
egyedül vagyok,
mint népem az univerzumban,
mint a sok-sok meg nem értett álom.

egyre gyakrabban félek.
s amikor félek,
hatalmas tömegre vágyom,
pedig tudom: benne rettegnék csak igazán.

(minden jelszavam)

minden jelszavam elfelejtem,
s így nem jutok jóról jobbra.
sok-sok elavult halmazra csupán.
pedig rendre bevésem én
a betűket és a számokat
a még ébren ziháló agyamba,
de érkezik egy csélcsap gondolat,
és kegyetlenül kisöpri onnan.
cetlikre is feljegyzem azokat én,
de manók jönnek, láthatatlanok,
kik zsebükbe rejtve elviszik a papírt
a tudatlanság rengetegébe.
s ha telefonomba rögzítem,
várhatom, hogy elromlik az,
s eldobhatom mentett jelszavastul.
s ahányszor felejtem a jelszót,
mindig börtönbe zárom magam:
a hálóvilág örökös foglyává válok,
kilépnem képtelenség, nem tudok,
ha megteszem akár csak egyszer is,
nincs többé soha visszaút.
és mégis, naponta próbálkozom,
naponta vágok új ablakot a tér falán,
hogy rálássak a végtelenre,
hogy a jobbnál jobbat találjak.
s noha tudom jól, holnapra,
mint mindig, ezt is elfelejtem:
mert éltet engem, új jelszót teremtek...

(voltam rosszul és jobban)

voltam rosszul és jobban is talán,
meg meghaltam egy pillanatra én,
voltam egy szétszakított álom is
egy párna izzadt, gyűrött szegletén.

voltam a légben száznyi páracsepp,
s tarkón vágott egy kósza napsugár,
lehuppantam a zöld talajra, hogy
erőt kapjon a béna búzaszár.

rög is voltam és téptem talpakat,
és elhaltak a rám ejtett magok,
s mikor már földbe elhantolt a sors,
kiutat ástak hű vakondokok.

én voltam, kit ezer méh csipdesett,
s az is, ki mindig megmart másokat.
a mérhetetlen kincsű óceán,
a part, mely egyben élet és lakat.

bogárszemekben madárrettenet,
a farkasorban biztos vacsora,
gödör és benne térdig érő sár,
világgá tévedt lábnyomok sora.

nem voltam még sosem saját magam,
pedig törekszem rendületlenül,
húznám magamra egek csillagát,
de mindig csak száz felhőt sikerül.

így félbevágott álom maradok,
egy izzadt, gyűrött párna szegletén,
s míg jól vagyok meg rosszul is talán,
a pillanat haldoklik, és nem én.

(egy habfehér ingért)

egy habfehér ingért dolgozom.
nappal dolgozom
és éjjel dolgozom.
egy habfehérért dolgozom,
mely felfedi a feketeséget,
mely felfedi a szürke minden árnyalatát.
egy habfehér ingért,
melyet magához ölel a fény,
mely magához öleli
az árnyék nélküli nappalokat.
habfehér ingért,
mely szétzúzza
a rémálmok hosszú éjszakáit,
mely kacagást hoz,
harmatos kacagást.
habfehér ingért dolgozom.
éjjel és nappal.
a habfehérért,
mely elrejt,
mely átölel engem,
mikor elrejtőzöm
a koporsósötét világ előtt.

(kitépi két szemem a szél)

kitépi két szemem a szél,
fülembe csöndet üldöz,
torkomban hangom rég nem él,
nem ragad lábam földhöz.

szakítja mindhét bőrömet,
szétmorzsolja a bordám,
s mindegy, mikor, hol, mit követ:
szellőt, vihart vagy orkánt.

s bár mellkasom zihál – megölt,
már mindent elvett tőlem,
rozsdabarnává vált a zöld,
és jégcsappá a könnyem.

felfedi minden titkomat,
őszinte és kegyetlen,
megmártja két metszőfogát
az elfelejtett sebben.

sosem hittem, hogy gyilkosom
lelem a lenge szélben,
hogy egész szívemig oson,
s előtte csúszok térden,

azt sem: a harc mindig örök,
egy félbehagyott álom,
frissülni szélnek feszülök,
hogy így leljem halálom.

(szégyellem magam)

szégyellem magam, hogy vagyok,
ragyognak rám a csillagok,
hogy eszem, iszom, alszom és
biztos mindig a felkelés.
szégyellem, hogy sehol a hála,
a gonoszság biztos halála.

Szégyellem, hogy mord és konok
bőrömbe vésett ikonok
semmit sem érnek, kész a vég:
sárból van minden nyereség.
szégyellem, hogy sehol a hála,
a gonoszság biztos halála.

hinnem kell és szeretni is,
megbízni bár a vérig is,
de szédül bennem a világ,
vak a szemem, néma a szám.
szégyellem, hogy sehol a hála,
a gonoszság biztos halála.

de élek, hiszen jól tudom,
bennem él sok-sok századom,
s ha nincs ágam és nincs rügyem,
száz évek halnak el velem.
a gyökerekben hát ott a hála,
a jövőtlenség szép halála.

(bélyeg a falon)

bélyeg a falon:
véded körömmel, foggal.
egy félálomnyi éjszaka
és elviszi egy tolvaj.

bélyeg a falon.
küldi udvarod, házad
oda, hol nincsen tegnapod,
csupán a vodka lázad.

bélyeg a falon.
ott van minden nyomodban.
riaszt, ha kell, álomba dönt
s az új világért robban.

bélyeg a falon
lankadó lelked mélyén,
egy elképzelt tűz, hóhideg,
egy összeomlott kémény.

bélyeg a falon:
tépnéd körömmel, foggal.
pörög agyad, mert nem tudod:
csomag vagy-e vagy tolvaj.

(beszál a szél)

beszál a szél az ablakon,
hátán hozza a hangokat,
a hörgő gépkocsik zaját,
az irdatlan madárricsajt.

nem tudom, most ébren vagyok
vagy még odabent tartanak
a lét rémisztő álmai
pörgésre szólítva agyam?

egy biztos, ez most egy határ,
egy semleges, szétszórt világ:
elhagytad már a helyedet,
még nem találod otthonod.

nem moccansz, most a szél az úr,
táncol a szobád négy falán,
s csak önti rád a sok zshivajt,
kérdések őrült Babelét.

szökik a szél az ablakon.
sejtig bezárt szemmel figyelsz,
rettegsz, mert érzed, elcseni
a kincsed – némaságotat.

(egy felhő nőtt ki)

egy felhő nőtt ki, óriás,
és eltűnt gyomrában a kék ég,
idelent megrándult a test,
odafent tombolt a sötétség.

a felhő egy borzas madár,
a két sarkig nyúlott a szárnya,
csőre a Nagy-tavak fölött
a szálkás szellőket cibálta.

a farka óvón szétterült
a Kárpát-medencénket védve,
hol fák tövén a hon lapul,
készülve hosszadalmas télre.

belém csípett, és jó nagyot,
kitépte bőr alól a májam,
s otthagytá kábán korhadó
agyam, szívem és csigolyámat.

a semmi közepén ülök,
hadat üzenve időnek, űrnek,
várom, míg felhőm tollai
aranykönnycseppé nemesülnek.

(kövek alá)

kövek alá rejtett szerencse,
merre vagy?
nem törsz-e apró darabokra
majd, ha fagy?

ki tud kiénekelni onnan
és mikor?
jöhet-e oly földindulás, mely
eltipor?

lehet, már régtől nem vagy ott, s a
fellegek
hol párába, hol jégbe-hóba
rejtegek.

s egy égzengéses éjjelen majd
rám szakadsz,
megölsz, s már én leszek a nyálkás
kő alatt.

(az ég kék tükreéből)

az ég kék tükreéből ki néz rám?
apám és jó anyám?
ki int vissza felemelt ujjal
az idő ablakán?

vajon kinek hárttyáját hordja
sárguló két szemem?
kinek az ízét őrzi nyelvem,
amikor étkezem?

vajon kinek az agya moccan,
mikor gondolkodom?
az érzés kit támaszthat újra,
mikor bennem oson?

vajon ki vívja örült harcát
s ki köt békét belül?
mikor szaporodik a gyáva,
mely kornak hőse szül?

száz éves kérdések zuhognak,
súlyos homokszemek,
hisz nem tudom, mi jön most éppen:
öröm vagy rettenet...

a múlt – anyám s apám –, ki kémlel,
mikor az ég rian,
s már visszanézek én, mert les rám
két lányom és fiam.

(érezem, sosem szerettek)

érezem, sosem szerettek engemet.
és nem szerettem én sohasem senkit,
s nem emlékszem egy embernévre sem,
s az enyémet még aznap elfelejtik.

nem szolgáltam meg semmilyen imát,
egy koszorút sem vagy egy díszes fejfát,
a könnycsepp értem égbe nem kiált,
s kinek kellene látni, régtől nem lát.

holott hazudsz, ezt te is jól tudod,
volt télben-nyárban kedves otthonod,
barátaid, szülők, kik érted éltek.

testvérben és rokonban sincs hiány,
utódok leskelődnek lelked ablakán,
mégis megszállnak mázsás messzeségek.

(este lefekszel)

este lefekszel,
mint egy öregember.
éjszaka hánykolódsz a korok hullámain,
beléd izzad a takaró és a párna.

tíz éves vagy.
most lopsz először gyümölcsöt
s talán még csókot is.
most vágod véresre talpadat
egy eldobott üvegdarabban,
most vesz ölébe jóapád,
most gyógyítja meg jóanyád
a világ összes rajtad ejtett sebét.

kamasz vagy.
most kapod meg azt a nőt,
akire sohasem vágytál,
most kapod meg azt a nőt,
akire – gondolod – mindig vágytál.
a kapuk most ölik halomra szavaid,
most zúzzák be a falak
lelked leheletvékony homlokát.

fiatal vagy.
habzsolod az életet,
közben az élet fal fel téged
s mit magadba fogadsz,
azzal elemészt.
az éjszakában a hajnalt látod,
a felhőben a napsütést,

a halálos fagyban a jégvirágot.
igenekbe rejtéd a tagadást.

 felnőtt vagy.
tele szigorról, tele pofonokkal,
kétellyel, kölcsönös árulással,
 tele sötét igennel,
 tele szikrázó nemmel.
hittel, reménnyel, szeretettel.
 asszonnyal, gyerekekkel.
 élettel,
a még mindig belőled lakmározóval.

 most öreg vagy.
éjszaka hánykolódsz a korok hullámain.
 párnádon, takaró alatt izzadsz.
 de reggel
 még mindig lopni induló
 gyerekként ébredsz...

(mi volt a vágyad?)

mi volt a vágyad, kisfiú,
mikor meztelen talppal
futkostál a szántások kőkemény rögén,
mikor a fejed fölött elhúzó helikopter
permetlével köpte tele a tested?

mi volt a vágyad, kislegény,
mikor fekete klottgatyában ugráltál
az egykor volt vályogvető
sársárga vizébe,
s mint mindenki más,
úszni tanultál a pocsolóban?

mi volt a vágyad, kis suhanc,
mikor kezedbe vetted az indiánok
hatalmas, súlyos könyvét,
és habzszoltad a betűk tömegét
és hajnalig Unkaszt sirattad?

vajon mi volt a vágyad, ifjú barátom,
mikor vadászni mentél Pistivel,
de a magad gyártotta parittyával
nem lőttél meg semmit,
csak a szemeddel zsákmányoltál
szebbnél szebb madarakat?

s mi volt a vágyad vajon, balga gyermek,,
mikor eljött az este,
s te rettegve bújtál az ágyba,

mert minden kusza nessel
a nappali szörnyűségek jöttek elő?

* * *

ma már nem tudod,
s így azt sem tudhatod,
hogy azok a vágyak
beteljesültek-e.

apám néz rám

(nagyanyám)

nagyanyám
mindig feketében látta a világot.
hályog zárta el tőle a színeket.
a reggelt, az estét, a virágok tobzódását.
az utódok csendes mosolyát.
a fekete világ kicsiny volt nagyon.
annyi, amennyi a füléig ért,
annyi, amennyi a kezéhez ért.

nagyanyámat
csak feketében látta a világ.
fekete volt a kötője, keszkenője.
madártestén a ruhája is.
gyászolt szakadatlan.
két általa eltemetett fiát bizonyára,
fiatalon eltemett férjét bizonyára.
és ikertesvérét: a XX. századot.

a temetése is fekete volt.
fekete volt a szemfödél,
fekete volt az égbolt,
fekete volt a föld.
és feketék voltak a gyászolók.
olyanok, amilyenek a világ látta,
olyanok, amilyenek a világot látta.

de a koszorúk színesek voltak.

(szalmatetős tündérkunyhó)

szalmatetős tündérkunyhó,
az idő megállt felette,
ezüsthajú, gyémántlelkű
Terka mama lakott benne.

nem volt ennél gazdagabb ház
sehol sem a kis falunkba',
csakis innen indult ősszel
gólya hosszú vándorútra.

s tavasszal is ide jött meg,
ide hozott csak újságot,
szét csak innen kelepelte,
a világban miket látott.

szomszédommal, barátommal
ide jártunk gólyanézni,
s az öreg ház hűvösében
mindig ott várt Terka néni.

tudtuk jól, hogy kis köténye
mindig elrejt egy-két titkot,
hol egy diót, hogy egy almát,
sok-sok szép szót, sosem szitkot.

ünnep is volt: a két kölyköt
királylányos mese várta,
s egy tányéron ott mosolygott
a föld legjobb lapcsinkája.

...a lurkók már rég felnőttek,
hűlt helye se nincs a háznak,
a gólyák is elmaradtak,
ott vannak, hol sosem fáznak.

Terka mama sincs már köztünk,
csak a mesét s a királylányt
látjuk, ki egy felhő szélén
eszegeti lapcsinkáját.

(kissrác koromban)

kissrác koromban
gyakran elnászpángolt jó anyám.
többnyire megérdemelten:
nem tanultam,
nem végeztem el dolgomat,
vagy egy ablakot törtem be éppen.

ritkán használta csupasz kezét,
mert megfájdult bele:
a veréshez a késlap, a fakanál,
s végső esetben a nyújtófa
volt a fegyvere.

a meleg időszak volt a legcsúnyább,
a fő tethely, a nyári konyha,
csendben legyél, a szomszéd ne hallja,
mondta csépelés közben,
s én hallgattam,
bár ordított a borda.

hogyan hányszor vert meg, nem tudom már,
azt sem nagyon, hogy mikor,
csak azt: anyám kedvenc kölyke voltam,
min nem változtatott semmi:
sem sikerem, sem kudarcom, sem a kor.

* * *

jó apám az életem során
kétszer vágott nyakon,
emlékét drága kincsként
a sírig hordozom,
vagy inkább túl azon.

(apám néz rám)

apám néz rám a tükörből,
meg visszatekint anyám is,
és ezer év vizslat engem,
egy sokszínű gyöngykaláris.

én meg bámulom a múltat,
s nézem a zsenge jövőt is,
s a tükör válaszol nékem:
arcod csak magadnak őrizd.

mert téged érdekel minden,
de nem érdekel te senkit.
ki nem könnyen felejt, azt
nagyon könnyedén felejtik.

de mindez csak részigazság
– egy fagyos éj áprilisban –,
mi legrosszabb álmaidban
egy jégcsákányként villan.

apádban és jó anyádban
fogsz élni: a tört tükörben.
és kacagó véreidben,
kik ott lesnek rajtad körben.

(anyám legszebb)

anyám legszebb a világon.
apám pedig legerősebb.
anyám mindig a legjobb nő,
apám ősménél is ősebb.

anyám csak szenved a portán,
apám csak szenved a farmon,
mindkettő csúnyán köhécsel,
mindkettő simítja arcom.

voltak. és nincsen már szépség,
és nincs már délceg erő sem.
porszemek lettek a minket
ölelő selymes esőben.

mindketten éltek és haltak,
mi voltunk nekik a minden:
a három erős s szép gyermek,
s titokban talán az Isten.

(széttép a szél)

széttép a szél,
szétszórja sejtjeim
az esztelen idők
hitbuzgó tavaszán.
hol vagy most, jóanyám?

zúdul a víz,
arctalan áradat,
mely lehúz és megtör
s hínárba bugyolál.
hol vagy most, jóanyám?

s e dobogás.
földöntúli sikoly.
kakofónia, mely
átüt testen, ruhán.
hol vagy most, jóanyám?

a némaság...
éjféli szörnyű csend,
egy hang nélküli,
értelmét elvesztő
és arctalan talány.
hol vagy most, jóanyám?

meg fagyhalál:
a megveszett homály,
megnyesett érzelem,
hol nincs fej a gyufán.
hol vagy most, jóanyám?

nincsen mese,
horror van, örület,
kötél a gondolat
megfeszített nyakán.
hol vagy most, jóanyám?

mondják sokan,
nincsen már túlvilág,
és nincs feltámadás,
s mindenki sarlatán.
hol vagy most, jóanyám?

...most elfáradok.
s a prokrusztészi tér
méretre átkoz, áld
egy szürke délután.
légy ott majd, jóanyám!...

(valahol vár rád)

valahol vár rád a láda.
de meglehet, több is talán.
e ládák a mindenséget rejtik,
ezernyi megoldatlan talányt:
szerzők nélküli rongyos cikkeket,
fedőlap nélküli tiltott könyvet,
viaszpecsétetes papirost arról,
hogy egykoron tiéd volt ez a föld
erdőstül, madarastul, búzamezőstül.
eltitkolással megtiport kitüntetések,
leveleket édesanyának, testvérnek
s annak a szőke-barna lánynak.
leveleket apától, testvértől,
s attól a szőke-barna legénytől.
szemétnek tűnő kacatok
millióit őrzi a ládák mélye.
dögcédulát is s egy szuronyt is talán.
és elsápadt fényképeket.
az élet egyetlen megmentett pillanatát.
a ládák mindig ilyenek: őrzik a titkokat,
s közben várják, hogy feltépd a mellkasuk,
hogy magadba leheld a lelküket,
és emelj szívedbe minden limlomot.
ma még a padláson eszi őket a szű,
ma még a pincében porlasztja a penész.
de ők várnak rendületlenül,
nem akarnak belahalni
világnyi titkaikba.

(családi legenda Amerikáról)

családi legenda Amerikáról:
így kaptam, így adom tovább.
de több, mint egy legenda,
hisz folytatása van.

Zsigmond apám elindult Amerikába
– nagyon szép csillagos ég volt
és lehetett koromsötét is talán –,
de nem jutott el, csak a temetőig.

ült és töprengett egy végtelent.
vajon mit csinál most jó anyám?
mit csinál az egyetlen drága néném?
és mit csinál a Szolyva után beteg apám?

indulásakor a nők a nyakába borulva
sírták le az égbolt összes csillagjegyét,
az apja csak meredt a semmibe.

...batyuját egy fejfánál hagyta, felállt,
s az ősi portára visszaballagott.
az ablakon át látta, hogy a nők
sápadtan ülnek a lámpás mögött,
egymás kezét szorongatva erőtlennül,
fel-felzihálva pityeregnek.
nagyapám még mindig bámulta a semmit.

feltépte az ajtót, belépett, felkiáltott:
rendben van, ne sírjatok, maradok!

apám majd két évig rágcsálta
a hadifoglyok ízetlen kenyerét,
hadakozott a tetvek hadseregével,
kapaszkodott a túlélés szalmaszálába.

otthon senki sem tudott a sorsáról semmit.
talán egy fél éve, hogy hazakerült.
soványan, betegen, de élve.
jól ismerte a davaj-világot,
és nem akart benne élni.
ezért vágott neki a zöldhatárnak,
menekülni a világ túlsó felére akár.

végül ott maradt, ahol hazavárták.
de a régi álom örökre beleégett.
és nem temették el vele akkor sem,
mikor a temető már nem hagyta hazamenni.

az ábránd megérkezett Amerikába.
Zoltánnak hívják és az unokája.
aki tudja: a legenda folytatódik,
hisz az ősi porta őt is mindig hazavárja.

(minden családban)

minden családban él egy legenda.
a legtöbb családban több legenda él.
és minden családban vannak történetek,
melyeket az idő szobrászai legendákká faragnak.

a legendák hordozói többnyire a nők.
anyák, nagymamák, dédanyák.
és szinte mindig férfiakról szólnak:
az Amerikába készülők apáról,
a roppant erejű nagyapáról,
a szellemekkel társalgó dédapáról.

minden családban vannak titkok is.
vannak elfeledett titkok.
minden családban vannak titkok,
melyeket mindenki szeretne eltemetni.
s titkok, melyeket minden családtag
az agyába ágyaz kitörölhetetlenül.

gazdagságunk a legendák és a titkok száma.
a legszegényebb talán az a család,
melynek sem legendái, sem titkai nincsenek.
nála már csak az lehet szegényebb,
mellyel együtt halnak legendái és titkai.

(aludj, kicsi lányom)

aludj, kicsi lányom, hosszú még az éjjel,
falból nővő árnyak ne szaggassák széjjel,

ne zúzzák ricsajjá a csillagos csöndet
nappalból átcipelt ezer tonnás könnyek.

hűvös hold simuljon tiszta homlokodra,
legyezgesse arcod szellők szőke fodra.

legyen most az álmod vágyak szép hazája,
csorduljon szád szélén vétlen lelked bája.

álmodj, kicsi lányom, békét a világnak,
hol az orkánok is lábujjhegyen járnak.

(Katalin)

Katalin az egyszem neve,
s nem is létezne párja,
ha nem lenne oly gyakori
a színeváltozása.

ha mérges épp, akkor Kató,
villámlik szeme, szája,
ha tehetné, lenyelne most
ebédre, vacsorára.

egy perc és Katává teszi
durcás, makrancos kedve,
s lehet, bár jót tettél vele,
azt nyomban elfeledte.

többnyre mégis csak Katus,
mosolyog szíve, lelke,
s ilyenkor elvész a világ
minden keserve, terhe.

legszebb, amikor Katica,
s öleli édes álom.
ő meg nekem küld egy pusztit,
mikor szemembe zárom.

Katalin az egyszem neve,
s nem is létezik párja,
egyedi egykévé teszi
a színeváltozása.

(elment Zsuzsu)

elment Zsuzsu, ki ember akart lenni,
örülni csöndben, hangosan szeretni.
megérteni, mit épp akartok tőle,
értsétek azt, mit ő liheg a fülbe.

az élet az egy óriás ajándék,
nem tét nélküli pusztá léha játék.
az érintés is nagyon fontos holmi,
főleg, mikor nem kell érte loholni.

és a szó, ami csakis érted pattan
a szájakról az életforgatagban,
mitől picikét egy percre feléled
a szív is és a végét járó lélek.

a békés égbolt egy utolsót vakkant,
a fák hús lombja végsőt nyüszít halkan,
felhőkbe bújik most a fogyó hold is,
a lesz, a van is, talán még a volt is.

pocsék nap ez, hisz földre visz a kérdés:
e pilléletben mi az igaz érték?
elment Zsuzsu, ej, kétlábú bolondok,
mától ti rágtok jó cupákat, csontot...

(vonatra ültél)

vonatra ültél s én vonatra ültem,
s két kék szemedben nyomban elmerültem.

incselkedtem és visszacsíptél engem,
le kéne szállnom, nyomban elfeledtem.

szó szóra omlott, mosoly nevetésre...
az útnak tudtuk, sosem lesz már vége.

reggel volt? délelőtt? vagy éppen hajnal?
mikor randizott sorsunk a vonattal?

nem tudható, a múlt már csupa rejtvény,
egy biztos benne: a közös szerelvény...

meghalt a napfény, meghaltak a tájak,
s az úticélok, melyek akkor vártak.

együtt vágytunk a sötét végtelenbe,
nem volt viszlátra senkinek sem kedve.

és egyre több utas van már a térben,
az új szemekre váró véred, vérem.

...oly rég volt az, hogy egy vonatra ültünk,
ezer kanyargó év maradt mögöttünk.

néha leszálltál egy-egy állomáson,
s nekem is gyakran máshol kellett várnom.

de ott futott a mozdonyban a szándék,
legyen a sínpár végtelen ajándék...

a fában szú, a vasban vastag rozsda,
mi is számítunk már az alkonyatra.

ha hozzá érünk, négy szemünk se rebben:
élünk tovább a szép kék végtelenben.

(kis csodák)

Maricának

kis csodák mennek, kis csodák jönnek,
fénylő bolygói apró örömnek.

a csillagoknak se szeri, száma,
elhull egy, nyomban új száll utána.

új mozdít fáradt könyököt, térdet,
lehel értelmet kétes egésznek.

minden, mi teljes, belőlük él meg,
összes és bármi általuk éltet.

csupán csak nézni, ennyi a dolgod,
pontosan, szépen velük ragyognod.

akkor vagy gondban, ha egyre vársz csak,
óriás csodát álmodsz e vágynak,

mert minden csillagot, mik érted égnek,
megöl az s közben elemészt téged.

(pihenj, kedves)

pihenj, kedves, álmodj még,
koromszínű kint az ég.
álmodj hát sok csillagot,
kerek holdat, hogy ragyog.

álmodj izmos hegyeket,
csúcsokból is eleget,
erdőt, tavat, nagy folyót,
széphez szépet, jóra jót.

álmodj bátor álmokat,
sok-sok betűt, számokat,
álmodd meg az életed,
táncot, zenét, életet.

álmodd meg két zöld szemem,
tenyeredbe tenyerem.
álmodj gazdag holnapot,
s benne én is ott vagyok.

álmodj, kedves, van időd,
tavasz tombol és nem ősz.
nyugodt még a kis hamis:
álmodik az álom is.

(pörögj velem)

pörögj velem,
hogy úgy pörögjek,
ahogy a csillagok pörögnek.

mesélj velem,
hogy úgy meséljek,
ahogy a hajnalok mesélnek.

örülj velem,
hogy úgy örüljek,
ahogy a gyermekek örülnek.

s vétkezz velem,
hogy úgy vétkezzek,
ahogy az álmaink se mernek.

(borulj fölém)

borulj fölém, hogy
még legyek,
zavard az ártó
felleget,

zavard a gyilkos
felleget,
fülledtségében
elveszek.

lehet, holnap még
jár a szél,
lehet, holnapra
még elér

az arcodból egy
kis darab,
egy fellegtelen
pillanat...

(hagyjuk abba)

hagyjuk abba
szeretni egymást,
mondod,
elfáradtam...
hagyjuk abba
szeretni egymást,
mondom,
elfáradtam...
40 éve mondjuk ezt naponta.
40 éve minden nap elfáradunk.
...és holnap újra kezdjük.

(itt vagy még)

itt vagy még,
s most csak ez a lényeg.

fekszel meztelen az ágyban,
végigorgonál ujjam a testeden.
érezem a földöntúli remegésed.
érezed a földöntúli remegésem.

csodálom lelked, szíved,
hasad és combodat.
csodálom a jövőt,
mit neked köszönhetek.
csodálom a múltat,
mi csak a miénk.

és örülök.
örülök, ha melletted ébrednek,
mikor mellettem ébredsz,
vagy alszol éppen,
s jót vagy rosszat álmodol.

a szagod, mi mindig megőrjíjt.

s ha szidsz vagy dorgálsz engem,
akkor érzem úgy,
hogy most szeretsz igazán.

ha meghalnék,
élj még nagyon sokáig,
benned velem.
mert ha meghalnál,
én nyomban veled s benned
pusztulok...

(legyőzlek)

legyőzlek, hogy legyőzhess engem,
hogy ordíts, elnémítalak.
ponttá írlak a végtelenben,
szelíd leszek, te légy a vad.

jeges leszek, hogy lázad égjen,
s hogy égjél, nyomban megfagyok,
árnyék a súlyos sötétségben,
ablakodban vakablakod.

ha fűre vágysz, leszek a tüske,
ha lepkére, egy csúf bogár,
hogy elkéssél, én leszek fürge,
térden kúszó, hogy talpon állj.

hogy szomjan halj, leszek a tenger,
hogy éhezzél, szétbomlok én,
hazudok, hogy szabadon kertelj,
világom képzelt peremén.

hogy ne élj tovább, ezért halok meg,
hogy mégis élj, feltámadok,
ha tudsz, minél messzebbre dobj el,
s ekkor veled maradhatok.

(ha van szabadság)

ha van szabadság, akkor ez,
józan szerelmek tombolása,
hol térded roppanását már
hiába várná, aki várja.

akkor szeretsz, mikor akarsz,
időtlenül vagy percbe törten,
s születésedkor is akár,
avagy életből elmenőben.

és ott szeretsz, ahol akarsz,
ha kell homokban, szélben, hóban,
füvön vagy ágyon is akár,
fényévnnyire is összeforrtan.

és azt szeretsz, akit akarsz,
érzés irányít nem a kényszer,
s bár százszor megszereted őt,
mindig azt érzed, nem elégszer.

ha van szabadság, akkor ez,
szerelmek józan tombolása,
s csak oly térdhez hajtod fejed,
mely részegen is odavárja.

vonul a fekete sereg

(a szélnek)

a szélnek nem kell útlevel,
és nem kell az a fellegeknek.
csak int a sors és bárhová
a légben odaseregelnék.

a madarak sem várnak rá,
hogyan kész legyen egy dokumentum,
oda szállnak, hol beköszön
az épp legkedvesebb momentum.

a bogárnak sincs címeres,
jó pénzért kapható papírja,
hová éppen kedve szottyan,
a földbe házát beletúrja.

a mag sem várja, hogy kikért
úti papírjait kezeljék,
repül, hol életet remél,
fajtájának a szebb jövőjét.

paszporttal csak az ember jár,
zárja be testét kalodába,
s lelkesen tapsol, hogy övé
világunk legvakabb világa.

(hogy hol van a hazád)

hogy hol van a hazád, talán tudod.
de hol van az otthonod?
mióta megszületted, legbelül
mindig benned moccanog

a kérdés, hogy otthonod-e a ház,
a fal vagy a konyhaszék,
otthonod-e az udvar, a bokor,
s a gyökér, mely szerteszét

rombolhat mindent, de magába zár?
otthon a pók a falon?
otthon-e a szükség, mely győz minden
kicsinyes akaraton?

hol van annak az otthona,
ki elmegy, de visszatér,
ki telente egy harcos oroszlán,
nyáron egy gyáva egér?

a gólya, a fecske hol lakik?
ott, ahol várják haza!
és ahol várják az embert, ott van
a kegyetlen otthona.

(itt kell leélned)

itt kell leélned életed,
sakktábla-rengetegben,
hol, ha a múltról szól a szó,
szemed s agyad se rebben.

a ház, az út tökéletes,
a vágy, a cél, a szándék.
hinnéd, mindez kiérdemelt
öregkori ajándék.

vélnéd, vitorlád célba ért,
húsvérré vált az álmod,
s mi átléptet a holnapon,
nem kell már kitalálnod.

viszont a tegnap nem ereszt,
zónába zárja lelked,
halottak ülnek körbe és
rád sírnak, rád nevetnek.

s mégis eltéped lábadat
a testsorvasztó kőtől:
legkisebb véred küld mosolyt
a nem látott jövőből...

(meglátogatott a házam)

meglátogatott a házam,
s én nem ismertem fel őt:
ráncos volt, vaksi és öreg,
és szagában is egy vadidegen.
hogyan vagy? – kérdezte,
de nem várta meg a válaszom.
ő kezdett el csapongva mesélni.
tudod, a tetőm még jól tart,
a pincém is száraz, mint egy június.
a falaim belül itt-ott megrepedeztek:
egy festés nem ártana talán.
és csőtörésem is volt,
de jöttek idegenek és rendbe hozták.
tudod, nagyon szomorúak
a néző nélküli képek a falon.
és azok a könyvek is
a polcokon lapozatlanul.
s az albumok fényképei sem értik,
mi célból szülte meg
őket a sötétség és a fény.
ha sejtenéd, milyen egyedül vagyok...
egyetlen társam önmagam magánya.
a pókok, a bogarak rég elmenekültek,
egér sem téved be mostanában.
bebútorozva élek, de lélektelenül,
hisz te voltál, te volnál a lelkem.
olykor belesusogom
a fájdalom az éjszakába.
száz és száz pityergés
érkezik válaszul a négy égtáj felől.

ezért tudom, e lélektelenségben
nem vagyok egyedül.
szipogó társaim állítják:
naponta meghalnak egy kicsit,
naponta meghalok én is.
csak ezt akartam most
halkan elmondani neked.
mert eljön majd az idő,
amikor már csak álmaidban
fogsz meglátni engem.
és később onnét is kipusztulok.

(hogyha hideg jön)

hogyha hideg jön, óriási,
amikor megfagy még a jégvirág is,
húzd magadra bátran nyelvedet,
s alatta, tőle nyomban felmelegszel.
ha úgy perzsel, pusztít a nap,
hogy vízért sír még csak a kő is,
öleld magadhoz nyelvedet,
nyomban lehűti égő tested.
ha a szemedből kihaltak a színek,
nincs már piros, fehér, de zöld sem,
a nyelved kérd meg, hogy mindent
számodra nyomban újrafessen.
s akkor is a nyelvedet idézd meg,
ha nem érzed a virág illatát,
egy pillanat csupán, s orrodban
ismét ágyat bont neki.
és ha nem hallasz már józan szavakat,
csak hazugságot, átkokat,
akkor is a nyelvedet keresd meg,
meglásd, elhozza majd a változást.
s ha hontalanná váltál hirtelen,
mert lelopták rólad házad és hazád,
akard, és téglává lesz a nyelved,
fölkötte, benned minden újraépül.
a nyelv a születés, a minden,
maga a vérben burjánzó élet,
s bár a halál is ott setteng a nyelvben,
ne felejtse: maga a feltámadás is!

(nem szálllok)

nem szálllok fel a buszra,
nem visz el egy vonat,
lovasszekér, ha jönne,
százéves pillanat...

házam se jobbra áll már,
kertem se balra hív.
előre mennék mindig,
s hátul vagyok megint.

lovasszekér, ha jönne,
százéves pillanat,
a túlélésem hozná,
a ráncos arcomat.

ám éjszakába lépek.
hol orkán csap le rám.
hogyan elragadja tőlem
nyelvembe zárt hazám.

(hat óra)

hat óra, mikor felcsendül a Himnusz.
pedig éjfélkor kellene.
messze van, mégis átölel engem,
ez május gyilkoló tele.

a Himnusz zúg a Petőfin ilyenkor
s nekem vigadnom kellene,
de földdel tesz mindig egyenlővé
az eget ostromló zene.

és tűzzel és vízzel tesz egyenlővé,
nekem örülnöm kellene.
s örülök, hisz – mivel egy évben születtek –
ott szól Petőfi szelleme.

(a zöld madár)

a zöld madár hasít az égen,
örök célja a végtelen,
s hol megpihen egy pillanatra,
sok apró zöld madár terem.

a zöld madár csőrében víz van,
tűzet és szomjat olt vele,
a két lábát gyűrű díszíti:
a remény körbezárt jele.

a zöld madár maga a jószág,
a zöld madár az értelem,
mindenkinek villantja arcát,
ott van vele, veled, velem.

és zöld madár a vallomás is,
s az embert csókoló virág,
és zöld madár a sok szülő is,
ki kíméli lányát, fiát.

a zöld madár betű és dallam,
a lelkek zászlós temploma,
egy kép, honnan a rákent festék
nem vándorol máshoz soha.

a zöld madár s a művelt holnap
megmarkolja egymás kezét,
s a zöld madár így szórja-hinti
a hit szerelmét szerteszét.

ám, vesszen el egy pillanatra,
nyomban megváltozik a táj:
véresre tépi száz karommal
bátyja, a vérpiros madár.

(új utcatáblákat)

új utcatáblákat akarnak
a bölcs, megbízható tanácsnokok,
eltüntetni a nyomát annak,
az átszerkesztett múlt mit ránk hagyott.

mert háború van, és ilyenkor
mindenki s minden hadra fogható.
egy-két közismert név a táblán
is lehet már ellenséges golyó.

hatalmasok jönnek zajongva,
távoznak is gyorsan és csendesen,
s a név helyesen mikor áll ott,
nem tudja meg a balga nép sosem.

az érvényes nap felülírja
a tegnap még belénk vert igazat,
az új korral új címet kapnak
a sok száz kátyúval terhelt utak.

s miközben fent a gyűlés zajlik:
mi lenne az út új kényszerneve,
ott lent futóhomokként terjed
a teljes és globális népcsere.

(vonul a fekete sereg)

vonul a fekete sereg,
halottat visz a temetőbe.
imákat küld az égbe,
de azok rendre visszahullnak
a kátyúk piszkos fertőjébe.

menetel a fekete sereg,
lábában sok ezer év vonaglik,
kezében kard, kapa és zsoltár,
arcán a rég volt ősök
minden megélt iszonya,
arcán a romlás sárga vadvirágai,
arcán a sötétség maga.

baktat a fekete sereg,
énekét szél töri darabokra,
énekét fülledtség fojtogatja,
énekét börtönbe zárja a hideg.
és már alig van éneke.

támolyog a fekete sereg,
szemében aszály fészkel,
szemében a semmi fészkel.

vonszolja magát a sereg,
menekül vagy háborúba indul.
sorsuk a végcéllal megírva.

vonul a fekete sereg,
egyenest a temetőbe
cipeli őket a halott.

(a tenyeremre szálló)

a tenyeremre szálló
sok hópehely is súgja:
előttünk tovább mélyül
a civódások kútja.

az ablak sima képén
ezt morzézi a fény is,
lángok rohannak, melyek
felnyúlnak majd az égig.

a szél is azt fodrozza,
vigyázz, mert csaták jönnek,
s rakéták szabnak arcot
erdőnek, tónak, földnek.

ezer halált s ezernyi
hazátlan embert jósol,
papírról, képernyőről
az ámuldozó sajtó,

a tűzhelyeken sok-sok
gazdátlan, hűlő ételt,
mit nem kóstol már férfi,
csak szirénázó éter.

babákat csöppség nélkül,
sok test nélküli lábat,
szabad lelkekre súlyolt
sátáni kalodákat,

s mit elfeledni véltünk,
teljesen, mindörökre,
röhögve beletorzít
unalmas életünkbe.

hisz Dávidot gyötörnek
a gögös Góliátok,
áldás helyett is tort ül
most mindenütt az átok.

kuporgok béna székben,
torkomig rettenetben.
világot mentenék most,
magam is menthetetlen.

(és egyszer csak)

és egyszer csak rád rúgja az ajtót
két lábbal a felháborodás.
káromkods, mert ezt szüli a helyzet,
mert fekszel a puha vetett ágyban,
és azt gondolod: már sosem lesznek
mélyek és békések az éjszakáid.

aztán megnyugszol.
szinte teljesen.
úgy hiszed, ilyen volt mindig a világod.
mindig így teltek napjaid.
mindig ilyen vágytalanul.
mindig ilyen reménytelenül.
mindig ilyen céltalanul.

majd ásítasz egy óriásit,
majd még egyet,
ezredszer is talán.
unod kegyetlenül
ezt a teszetosza akármit.
hol nem történik semmi,
vagy ha történik, mindig csak ugyanaz.

közben városok ájulnak maguk alá,
utak vezetnek semmibe.
térben és időben
fényképnyi lesz a gyermekmosoly,
fényképnyi lesz az asszonyálom,
s még annyi sem lesz a golyó,
mely öl, ha célba talál.
mert célba talál.

a végén téged robbant fel a düh.
haragszol kínzóra, szenvedőre.
haragszol a puha vetett ágyra,
s arra is, mi feldúlja éjszakáid.
leginkább önmagadra vagy dühös:
úgy érzed, nem tettél semmit.
sem érte, sem ellene!

(az alkotó)

Magyar Árpádnak ajánlom Kijevbe

az alkotó terpeszbe áll,
előtte kifeszített vászna,
tonnányi festéket pakol
a világ elrusnyult arcára.

az énekes meg énekel,
sziklákat rombol szét a hangja,
s a világ nem káromkodik
egy röpke, dalnyi pillanatra.

zenél, csak zenél a zenész,
noha romokban áll a háza,
a zúgó hangharmónia
az ő égi kicsiny világa.

a színész játssza önmagát,
s ha kell, megformál engem, téged,
a színészjáték más világ:
méhe hordja az emberséget.

a munkás vár, kezében kulcs,
mert kész világot reparálni,
jöhet bár pusztító vihar,
árvíz, szárazság, sáska, bármi.

a földműves kérges szeme
magához öleli a földjét,
őnéki ez a nagy világ,
nem tűz és nem is ágyúdörgés.

és ír az író, mert muszáj,
betűkből épít menedéket,
a jövőbe így szökteti
a házán túli világvéget.

közben a világ mit csinál?
szembeszáll minden jóval-széppel,
a pokol kapuját töri
könyékig véres száz kezével.

szétfárasztott buszon

(miről lehet még)

miről lehet még verset írni
ismerve irodalmunk tejútrendszerét?
lehet-e bármit versnek nevezni
a világirodalom tértelensége
és időtlensége után?
a válasz rá csakis a csend.
és a némaságban derül ki:
a vers mindenütt ott van.
ott van az apró bogárban,
a sólyom szárnyán,
ott van a félelemben
és a bátorságban,
ott van a vízben és a földön,
ott van dagályban és aszályban.
ott van minden mozdulatban,
minden elképzelt pillanatban.
ott van a távolságban is,
ott van a közelségben is.
és ott tombol a szerelemben,
ott sír az összes szakításban,
anyában, gyermekben, testvérben,
csalódást hozó rossz rokonban.
a politika is vele terhes,
bárhová térsz a hadak útján.
ott van a tengerek legmélyén,
ott van a rád boruló égben.
a születés is egy költemény,
vers a párzás és az élet,
a keresztelés, a másvilág is.
és mindenütt másolhatatlan.

és mindig ismétелhetetlen.
és egyedi és pótolhatatlan.
ott van mindenkiben a vers!
és mindenki maga a vers.
te is egy vers vagy,
ott van benned is,
tőled is titokban.
csak akarnod kell,
hogь megszülessen és megírja önmagát.

(az idő elfut)

az idő elfut, jól tudod,
nincsen már éjjel s nincsen nappal,
nincsen mi rágja bőrdet
percekből álló indulattal.

akkor alszol, mikor akarsz,
s akkor, mikor rávisz a kényszer.
az ébrenlét sem szolgál már,
nem jön, mikor kell s nem elégszer.

a konyhán báván üldögélsz,
étel rotyog a lábasodban...
kinek főzöl s mikorra kell?
s a hely, hol, várják, vajon hol van?

másnapos vagy kegyetlenül,
pedig holnap iszod a vodkát,
s azt sem tudod, mi vesz körül:
védőkerítés és/vagy korlát?

víg évet nyit, víg évet zár
a felhők fölé szökött himnusz?
jövőbe avagy múltba lépsz,
mikor a fény után elindulsz?

az idő ott van mindenütt.
ő tudja csak, hogy épp te hol vagy.
s azt is: egy apró pillanat
suttyomban szépen beleporlaszt.

(nem veszi körbe)

nem veszi körbe napjaid
a rőkönyös betonfal,
nem szórja tele dús hajad
a plafon piszkos porral.

nem feszül rács az ablakon,
nem vet gátat a szélnek,
a nap kóbor sugarai
így bármikor betérnek.

az ajtódat nem zárja zár,
rideg lakat sem rémiszt.
szabadon jár a gondolat,
s állítja, jó és szép itt.

asztalodon töltött pohár,
ételtől gazdag tányér,
sok tébláboló tervezés,
amelyik mindig ráér.

cipőd csinos, inged fehér,
feszül rajtad az öltöny.
s ezek dacára érzed úgy:
e nagyvilág egy börtön.

(hideg van kint)

hideg van kint,
rémisztő hideg,
meleget csak egykor volt iskolám
falai között remélek.
belépek hát.
orromban egyből ágyat vet
a krétapor szaga,
fülemben a nagyszünetek moraja,
számban a forralt tej édes íze.
ujjaimra ismét tintafolt feszül.
hallom a csengőt,
mely folyosóra hív,
s azt is hallom,
mely órákra terel.
és látom a tanárait,
szemükkel mosolyognak,
kezükkel beszélnek.
és velük látom a világot,
a kémcsövek tömkelegét,
a megoldott feladványokat.
a meg nem oldottakat is.
s hallom, miként szidnak
avagy dicsérnek éppen.
és látom az osztálytársakat,
és látom a sorsukat.
azokét is, kik mára
végleg kijárták az élet iskoláját.
kezüket fogom,
kezemet fogják.
mert félünk.

mert érezzük,
bent egyre fogy a levegő.
ha maradunk,
belefulladunk az álmainkba.
menni kell!
ki a vak és vad világba.
még akkor is, ha sejtjük:
ott meg a dermesztő hideg
ölelhet minket halálra...

(szétfárasztott buszon)

szétfárasztott buszon
rázkódik a reggel,
együtt a belül is
szürke emberekkel.

az alsó kasztos nép
ül a hátsó sorban,
hol csak a benzinbűz
rak fészket az orrban.

elől a mord sofőr
mintha jegyet adna,
de a kopekünket
saját zsebbe rakja.

kátyúkat kerülget
a százéves jármű,
és az úticélunk
lehet még akármilyen.

a sors egy tiszta lap:
hisz sötét az égbolt,
nagy rejtély még, hogy hol
bukkan fel a fénypont.

egy lestrapált buszon
araszol a holnap,
utasként azt lesed,
vajon épp most hol vagy...

(vágyországban)

vágyországban vágyutak,
hordozzák vágyvágyunkat,
vágyút mentén vágyvirág,
kínálja vágyillatát.

vágyégen a vágynap süt,
ettől lesz vágyünnepük
vágyszellemnek, vágyszívnek,
ránk feszülő vágyívnek.

vágyszegénynek vágyálom
– vágyöl széles vágyágyon –
vágykarját majd kitárja,
vágyhajnalig őt várja.

* * *

vágyországban vágyutak
széthordják vágyvágyunkat,
s elhal mind a vágyvirág,
elveszti vágyillatát.

(valaha ült egy kisfiú)

valaha ült egy kisfiú
mezítláb, klottgatyában,
szőke haja és álmai
fellángoltak a nyárban.

mit gondolt akkor és mitől
szaladt mosolyra szája?
nem tudható, hisz ötven év
porrá vált vágya szállja.

talán új könyvről álmodott,
s hogy két gólt lő majd holnap,
Kati éjszép szemébe ma
ismét fejest ugorhat.

nagy városról is álmodott,
egyszerre négy fagyfaltról,
s hogy pénzürméje nem gurul
nagyon messze a faltól...

család és munka nincs sehol,
közélet gyilkos terhe,
s a szándék sem, hogy életét
folyton folyvást perelje...

egy szőke gyermek még csupán,
kinek az összes álma:
a perzselő nyár örömét
mindennap megtalálja.

* * *

valahol ül egy férfi most
egy fényképpel kezében,
ezüst haja és álmai
szétdermednek a téiben...

(ránk folyt)

ránk folyt az ősz, de zöld a levél.
és még zizegnek szúnyogok, méhek,
s kurjongat bár, de nincs ereje
az agresszív vadkeleti szélnek.

a nap is süt még, talán úgy tesz.
(finom falatok – vitrinen túlon).
az ember porszem, csapongva él.
a semmit fogja, hogy el ne múljon.

eltűnik ő is, hiába él,
akárcsak százezer éve őse.
s ki is volt ő, már nem tudni majd:
egy áruló-e vagy balga hős-e.

holnap az ősz is tovább folyik,
mert semminek nincsen maradása.
a zöld sárgul és pirossal int
majd jelet a továbbindulásra...

(ridegen)

ridegen fekszik az utcán.
végtagjai a világ négy égtája felé
lökve, terítve, feszítve.
arcán-pofáján mosoly vagy rettenet.
az aszfalton fénylik a vére.
a fejéből kicsorgó pirosuló vére.

két-három órája jártam erre,
s épp azon gondolkodtam el,
életemben még ennyit
nem láttam belőlük sosem:
fákon, bokrokon, háztetőkön.
egyetlen hús-vér lényből
sem láttam ennyit.

talán csak emberből.

mókásak, ugrabugrák,
nem lehet őket nem szeretni.
gyorsak, mint a szárnyas rakéta,
kecsesek, mint a legkarcsúbb villám.
s szépek, mint a legszínesebb álom.
isten legvidámabb jószágai.

s most itt van széttiporva.
a rideg utca kellős közepén.

s hogy mi járt az eszében éppen,
mikor lecsapott a négykerekű halál?
senki sem tudhatja már.

lehet, arra gondolt,
milyen szép nap a mai:
nem fú, nem esik
és nagy hideg sincs a fák tövénél.
vagy azon töprengett éppen talán:
lesz-e elegendő étel
a nagy mínuszok idején?
gyerekei, netán szülei jártak eszében?
nem tudjuk meg ezt már sosem.

és az is örök talány marad,
kit tájoltak el jobban a gondok:
őt-e vagy azt, ki a kocsit vezette?

s itt fekszik most ezer el nem mondott titokkal.
itt fekszik most többezer éves múlttal.
itt fekszik most millió élményben gazdagon.
itt fekszik a utca rideg kellős közepén.
egy lompos, bozontos egyszerű fekete mókus.

fekhetnék akár én is a helyén, ridegen.

(nézd)

nézd: ma meghalok.
holnap is halott leszek.
hogy rád köszönjek.

(mikor a halál)

mikor a halál a szemedbe ül,
s búcsút intenek fontos fények,
nemcsak tőled köszönnek el,
siratnak sok-sok ezredévet.

a barlang szintén veled távozik
s falán az őőd összes rajza,
a múmia is és az is,
aki a gyolcsba betakarta.

meghal a tiszt, meghal a katona,
velük hal minden gladiátor,
a földműves, ki meglehet,
egy testben volt félénk és bátor.

a sztyeppék szilaj kalandorai
eltűnnek immár mindörökre,
elszáll a császárok kora,
s a jobbágyok haragvó ökle.

elhunynak mind az elszánt zendülők,
akik bitóra mentek érted,
velük a hóhér is maga,
ki igent intett a kötélnek.

utánad megy a béke, háború,
az ínség és a ritka bőség,
minden, mi egykor fájhatott,
s a véred álmát összetörték.

mikor a halál a szemedbe ül,
veled együtt a világ pusztul,
elmegy az ég holdastul és
irányt mutató csillagostul.

és eltűnik veled a föld, a víz,
a roppant terhet hordó hangya,
az általad vetett virág,
mely szirmot bontott most tavaszra.

egyképpen mégis életben maradsz,
s a fontos fény is megmaradhat,
ha testedből nő száz utód,
kik újabb ezredév felé haladnak.

(ha ismerősre vágynál)

ha ismerősre vágynál,
menj ki a temetőbe,
ott minden fejfa múltad
leghűségesebb őre.

már majd mindenki itt van,
ki klottgatyában látott,
ki apránként lelkedbe
terelte a világot.

az is, ki zöldre váltott
vagy piros fénnnyel jelzett,
az is, ki néha rombolt,
és nagy ritkán teremtet.

ha vágysz egy gyöngé szóra,
halomtól kell már kérned,
hol szempár lángja helyett
csak gyertyaszálak égnek.

nem tudsz parolát adni,
csak satnya koszorúknak,
előre sem tudsz menni,
itt vége van az útnak.

hátrálnod sem lehet már,
újra csak múltad éled,
milyen jövőt mutathatsz
a fejfára szúrt égnek?

mi emberi volt, minden
elporlik, mint a szikla,
s e mérhetetlen kőpor
Istent is elvakítja.

(csúnyák lettünk)

csúnyák lettünk.
tetőtől talpig,
szívtől bőrig
belerondultunk az időbe.

pocsék lett a szemünk,
minden fényét a múltra hagyta,
gagyikká váltak szavaink,
illetlenné tették fülünket,
de legbénább a szánk:
ő kapta a trágárság koronáját.

kezünk ormótlan,
már csak hadonászunk,
elszökött belőle minden,
mi valaha kincset teremtet.
egykor sziklákat két vállra fektető
izmos lábunk otromba lett,
elcsúszik a zsenge fűszálakon is.

legocsmányabb a vérünk:
ellustult teljesen,
élet helyet röögöket termel.
meg az agyunk is szörnyűvé vált:
nemhogy a napokba,
a percekbe sem képes
értéket tuszakolni.

belénk csúfult az idő,
csak egy maradt szép:
az időtlenül idétlen,
idétlenül idétlen
emlékezet.

(ha meghal az ember)

ha meghal az ember,
akkor szépen haljon,
minden fényes csillag
lábához boruljon.

ha meghal az ember,
akkor csöndben haljon,
végső sóhajtása
halk harangra hulljon.

ha meghal az ember,
akkor állva haljon,
hogyan az egész világ
előtt meghajoljon.

* * *

ha bátort játszottál,
közben nagyon féltél,
az biztos, hogy meghalsz,
de az is, hogy éltél.

(a csillag)

a csillag áruló lehet,
faképnél hagyhat
éjszakát, holdat,
egy kis csoda majd felremeg,
s a világ újra kiragyoghat.

a víz is áruló lehet,
elkóborolhat
tengertől, tótól,
eljön az ősi döbbenet,
vele millió vízcsepp újból.

a tűz is áruló lehet,
tovasurranhat
fáklyából, vérből,
Prométheusz már ébredsz,
s újralopja az istenétől.

az ember áruló lehet,
meggyalázzhatja
lelke a testét,
ám nincs oly erő s képzelet,
mely teremti iker újrakezdést.

(iszonykodik)

iszonykodik és szembeszáll
a mind több fokkal támadó
kíméletlen tavasszal:
kerítés mentén hókupac –
vagy annak látszó kis halom –
egy értelmetlen daccal.

bár szelek szárnya hívja el
s várják a szürke fellegek,
hol új fényt örökölhet,
mindennek egy nemet üvölt,
s ezer kristállyal öleli
a fagyát vesztett földet.

mindenki rá feni fogát,
ki él, reménykedik, mozog,
s a ki nem mondott szándék.
mégis harcol a hókupac,
mégis védi a semmijét,
míg vele van az árnyék.

lehetne ember is, beteg,
de kór nélküli is akár,
a havak vérző mása,
ki éjbe rejti el magát,
s életre gondol csak csupán,
sosem feltámadásra...

ne vess, ha tudsz

(a megoldás)

a megoldás ott legbelül
a vérrögödre ráragad,
bejárja tested zegzugát,
mint szegélytelen áradat.

a két lábadban keresed,
de orrodban rejtőzködik,
s mikor a szemnek kellene,
elfut hamar a bőrrödig.

sosincs ott, ahol vársz reá,
és folyton vakvágányra visz,
pedig tudod, ott legbelül
egy bájos pitypangként virít.

ám messze van még az a nap,
mikor majd vesztí szirmait,
s a nagyvilágba szétrepül
a magcsapat: faltól falig.

a megoldás ott legbelül
nem volt, nincs és nem lesz soha:
magad vagy az. és nem neki
a múltó titkos otthona.

(Isten veled)

Isten veled, huszonkettő,
jó hajtásban folyton meddő,
Isten hozott, huszonhárom,
reményt rügöző száraz ágon.

(elmúlt egy év)

elmúlt egy év, fene bánja,
jön a másik, s rádtalálja
otthonodban a szerencsét,
s megejti az élet kedvét.

és e frigyből ikrek lesznek,
sok szerencse, piciny lelkek,
kik csókolnak, dédelgetnek,
minden rosszat feledtetnek.

mindenhová szétszaladnak,
nekimennek hegynek, falnak,
neki szélnek és határnak,
utódaid rájuk várnak.

nem öregszel: ki az évek
szűk útjára odatéved,
csodává lesz, testet öltő
sok-sok ezer emberöltő.

már maga a nagy szerencse,
kiből nem vész ki a mersze
nekivágni az új évnek,
melynek rejtett neve: élet.

(szárnyakat kapok)

szárnyakat kapok,
hogy porba hulljak,
fények erdejét,
hogy megvakuljak.

hangok tömegét,
hogy süketüljek,
sarki hideget,
hogy belesüljek.

folyót, tavakat,
hogy szomjan haljak,
levegőtengert,
hogy megfulladjak.

életet kapok,
hogy belemúljak.
nyelveket számba,
hogy megnémuljak...

(ne vess, ha tudsz)

ne vess, ha tudsz,
még akkor is ne vess,
ha sok ezer kintől ég a tested,
ha lelked elmondani készül
az utolsó miatyánkot.

ne vess, ha tudsz,
hogy így égj bele
a véreid téged vizslató szemébe,
hogy így lelj fülükben örök menedéket.

ne vess, ha tudsz,
üzenve mindazoknak,
kik sírásodtól lennének boldogok,
s azoknak is, kik életükben
mindig csak más kárán nevettek.

te csak ne vess, ha tudsz,
és felkel a nap
és lenyugszik a vihar
és kiszökdülnek a fák
és öledbe bújnak az állatok.

ne vess, ha tudsz,
mert helyetted senki nem nevet,
s mert érted sem nevetnek.

ne vess akkor is, ha tiltva van,
ne vess, amikor nem szabad,
mikor egy nem várt pillanat,

a mindig jövő pillanat
halálra ítéli nevetésed.

nevess, ha nem tudsz, akkor is,
mert nincs szebb élet annál,
mint feltámadni
egy semmiből született
szabad nevetésben.

(üldözöd)

üldözöd magad?
minél vadabb vagy, annál
messzebbre kerülsz.

(ez az út)

ez az út már-már járhatatlan:
fémkorlát oldalt, elől katlan,
hátról hatvan év gátfutása,
Olümposz-lakók földi mása.

olyan út kell, mely földben, árban,
ott szalad minden kis bogárban.
s úttá válják a tél is, nyár is,
a felparázsló gyöngykaláris.

esőcseppben és szőke szélben,
holtába hulló nyírlevélben
fusson az út a végtelenbe,
simuljon ott rá két kezemre.

legyen az út a tiszta szándék,
naponta érkező ajándék,
s úttá válják az is, ki kapja,
örökbe, ingyen, nem kamatra.

ne írják elő gyatra elmék,
ne fesse meg síró verejték.
legyen az örök ismeretlen,
a semmi által ránk szült minden.

s a vég is ott legyen az útban,
a ki nem mondott mondatokban.
legyek az út s én rajta menjek:
ragadj meg s el sosem eresztlek.

(felejtsd el)

felejtsd el ezt a felleget,
még nem teérted érkezett,
hidd el, még nem téged akar
a benne rejlő zivatar.

engedd el, hadd menjen tova,
hadd legyen más test otthona,
s ha kincsét rád ejti talán,
áldás az élet asztalán.

szörnyűnek néz ki, jól tudod,
benne van bűnöd és korod,
de frissülést hoz, nem halált,
a csendes percek hús honát.

felejtsd el ez a felleget,
még nem teérted érkezett.
örülj, mert ismét kiderült,
a köd a kékben elmerült.

(a szeretet)

a szeretet az gyakran téved,
mindig elrejt az egészet,
utat téveszt a részletekben,
csinos bolhát lát balga ebben.

a szeretet szeme világa
a világra gyakorta zárva,
napközben is és virradatban
csak egy villanást lát a napban.

a szeret az sokszor nem hall
fülében a szonáta elhal,
agya csak a zörejre rándul,
sírjon fel a hegedű bárhol.

a szeret nem észlel lángot,
érzi csupán a tűzszilánkot,
mi hevít ugyan, de nem perzsel
határtalan vágyott örömmel.

a szeret az gyakran téved,
mert nem akarja az egészet,
titkon mi is vágyunk erre,
e megcsonkító szeretetre.

(úgy érzem)

úgy érzem, sosem szól rám,
évek óta azt hiszem,
aztán csak elém perdül
nagyon hirtelen.

azt hiszem évek óta,
másutt jár, rám se néz,
aztán egy kora reggel
megjön, megigéz.

vélem, udvarra lépve
még mindig tél havaz,
pedig barackszirmokkal
szór be a tavasz.

(a nyár)

a nyár ráfekszik a fákra,
ásít két-három nagyot,
gyűlölködve nézik őt a
befüggönyözött ablakok.

az utcán bő klottgatyában
egy elsárgult emlék lohol,
siet, sápadt társak várják
az út végén valahol.

az asztalon uborkákkal
teherbe ejtett üveg:
pihenj még negyvennyolc órát,
s megszülöm mindet neked.

bent százfokos forróság van,
a falon a perc csurog,
kiket nem láthat a nyár meg,
most azok a boldogok.

(zúzd a felhőt)

zúzd a felhőt, fényes nap,
mert a lelkek elhalnak.

ragyogj, égi nagy virág,
utánad sír a világ.

fogd meg kezem, lábamat,
lángoljon a pillanat.

hadd tisztuljon minden ész,
öreg, ifjú, csenevész.

zúzd a felhőt mindennap:
embereid elhagynak.

föld alatt lesz otthonuk,
sár az étkük és boruk.

terítsd sugárszirmodat,
égesd fel a poklokat.

otthona lesz két szemünk:
most a fényed kell nekünk.

(lassan véget ér)

lassan véget ér a nyár,
a szél olykor őszt szítál.

komótosan, hallgatag
más irányba hág a nap:

máshol várják ablakok,
áldást rejtő kis magok.

s készülnek a levelek,
hogyan egy búcsút intsenek,

elhagyják az ágakat,
meghitt jó éjt súgjanak.

batyut készít, mind a zöld,
barna ruhát ölt a föld.

feszülten száll a madár,
nem vonzza a hét határ.

szállást keres, ami él,
könnyű telet így remél.

mégsem hagy el a világ:
mert a bőség kosarát

asztalodra helyezi:
boldogságod kell neki.

(ment augusztus)

ment augusztus, jött az ősz,
a meleg már kimenős.

hidegülnek a szelek,
a fák lassan vedlenek.

vedlik most az álom is,
kiderül, hogy mind hamis,

mire biztat január,
sakk-matt, és már nincs a nyár,

bakarasnyi csak az év,
tűz nélkül is elemészt.

nem vagy lassan már te sem:
nyomodban tél sem terem.

(életet hozó)

életet hozó terheket
hazudnak ránk a fellegek.

feketül tőlük lég s az ég
bokor, fa, fű mégis kiég.

hűvösbe szökne sok bogár,
de bárhogya búvik, nem talál.

nem csurran, ömlik az eső,
bőrünkből húznak csak elő

savas és izzadt cseppeket
a terméketlen fellegek.

szomját nem oltó szép madár:
szemünk előtt hal el a nyár.

(megőszült a pitypang)

megőszült a pitypang minden haja szála,
egy gonosz szellőcske mind ki is cibálta.
szállnak így szerteszét s velük száll az élet,
több száz miatyánkot küldenek az égnek.

ül a magasban az ezerarcú Isten,
két szélén tornyosul a semmi s a minden.
gondolkodik egy sort, döntését meghozza,
ez lesz mostantól a pitypang örök sorsa:

amíg aranyhajú, vétlen vadvirágok
vagytok s gyerekkézben báránycákká váltok,
minden fehér hajszál maga lesz az élet,
melyből majd tavasszal ismét új nép éled...

* * *

ám itt vége van a magyar népmesének,
nem tudod, mit hoz a hétmérő földes végzet:
megőszül a pitypang összes hajaszála,
de nála is őszebb tél jön nemsokára.

(itt az ősz)

itt az ősz, s a szél lett az úr,
ringatja a falevelet,
gúnyosan énekli nekik:
éltetek ti már eleget.

tavasszal miért voltatok
a faágon ronda kelés?
mért ölelt titeket a nap,
a kinkeserves felkelés?

a nyárban meg tomboltatok,
voltatok árnyékok ura,
üldöztétek a meleget
s nektek hitt minden ostoba.

de itt az ősz, a száz halál,
és vagyok most már nektek én,
a kivégző hóhérotok
a világ lucskos tenyerén.

s ti télen nem lesztek sehol,
de én mindenütt ott leszek,
rothadt kezetek öleli
mínusz százfokos lelkeket.

(baktat fenn egy felhő)

baktat fenn egy felhő
égi magasságban,
utána osonnak
még ketten vagy hárman.

a nyomukban kullog
jég és fagy és hó is,
s legvégül egy félénk
álomka lopódzik.

meg a nagy sötétség,
meg a nagy fehérség,
meg a drága semmi,
meg a rabolt érték.

s hiába a puszta,
hiába a felhők,
lehetünk mi hősök,
lehetünk esendők.

világunk kormányja
jóra-rosszra billeg,
s hogy hová dőlsz éppen,
sosem a te tiszted.

de lent a földeken
minden bokron, árkon
már arcát villantja
egy békés karácsony.

ballagnak a felhők,
egy, kettő vagy három,
májusi esőként
mindet visszavárom.

indul a nap

(iparkodik a nap)

iparkodik a nap,
még fényleni szeretne,
ne hozzon bánatot,
ne jöjjön el az este.

lásson még valamit
az öregedő lélek,
szürkehályog mögül
is inthessen az égnek.

hadd köszönjön oda
bokornak, fűnek, fának,
a bogaraknak is,
ha nem gyökeret rágnak.

lássá, hol a verem,
hogy állat és az ember
kerülje bölcsen el
az éber szeretettel.

jöjjön a fényözön,
hol, bár fuldoklás várna,
csak hogy senki se fél,
hisz készül már a bárka.

negyven nap nem idő,
nem idő negyven év sem,
tomboló napfényben
eliszkol észrevétlen.

igaz barát a nap,
fényét gyertyába rejti,
ha netán szundikál,
ne rettenjen meg senki.

(elalszol)

elalszol és elindulsz,
és magaddal viszed,
és törpeséged tudja
mindazt a keveset.

batyudból ki-kicsurran
s még több lesz a kevés,
aludj s cipeld magaddal
más romlott életét.

tied sem sok s kevés már,
egy meg nem írt regény,
világunk biztos vége
világunk kezdetén.

megérkezel hát végre,
körülvesz sokra sok,
feljutsz a kék egekbe,
de mindet itt hagyod.

pucéran szállsz a szélben,
belül is meztelen,
s oly gazdag vagy talán mint,
mindeddig még sosem...

(ma nem lesz)

ma nem lesz már sötétség,
nem lesznek szörnyű árnyak,
lócára ül a lélek,
ölében szép alázat.

ma egy csillagra vágyik
a hús-vér szülte ember,
a balga harccal felhagy,
értelmetlen perekkal.

csillagot vár és békét,
nem elmék vad ziháját,
jogos jussát a jóból,
mely tűzön-vízen áthág.

ma éjjel orkán sem lesz,
és vízőzön sem támad,
a terhek békén hagyják
házunkat és hazánkat.

lehet, sokat kell várni,
száz évig tart az éjjel,
csillag helyett szilánkok
repkednek szerte-széjjel.

és megtörhet a lélek,
és ülhetsz béna karral...
s ekkor ölel magához
a láthatatlan angyal.

(a csend matat)

a csend matat a hálósobában.
próbálja összeszedni
a szétszaladt másodperceket.
a sötétség segít neki.
a szoba falán matat,
a szekrényben matat,
az ágy alatt matat.
a testedben matat.
sok a dolga a csendnek:
az idő szorgosan ontja
ezercsápos csemetéit.
s nem állhat meg azért sem,
mert bármikor megölheti a zaj.
például egy idétlen vonat
hajnali robogása.
ekkor fulladnál bele te is
a másodpercek áradatába.
de most még nyugodt lehetsz:
masszív az éjszaka.

(indul a nap)

indul a nap.
aztán hová is?
mindig a vadnyugatra.
egyént hajszol, mardos, mint
egy gyilkos falka.

indul a nap
a vadkeletről,
mert mindig onnan indul,
okozza, majd elszökik
gyorsan a kintől.

olykor pihen,
mikor ráfordul
az árnyékrejtő délre
s egy másodpercre félre-
kacsint a béke.

(ma halat ettem)

ma halat ettem.
egy üzletben vettem.
még élt.
nem ölök embert, állatot.
az eladó ütötte agyon.
otthon leforráztam.
könnyen lejött a pikkelye.
felbontottam.
besóztam, beborsoztam.
hűtőbe tettem.
megvártam az estét.
paprikás lisztben kisütöttem.
így ma halat ettem
egyedül.
pedig a világnak szántam.
de Jézus nem vagyok.

(már megint húsleves)

már megint húsleves,
üvölt a lélek!
röhög az élet: míg
tudod, még – élvezd.

már megint húsleves,
vége a hétnek,
tizednek, századnak
és ezredévnék...

már megint húsleves,
magadba roskadsz,
élni sem tudod
ízét a húsnak,

a percnek sem, amely
teérted ébred,
teremt szép részeket
ronda egésznek.

osztanád levesed
jobbra és balra,
nekik is az van, így
senki sem akarja.

már megint húsleves,
roskad az asztal,
eltaszít és egyben
mindig marasztal.

már megint húsleves,
üvölt a lélek!
kihagyom... és így
tán tovább élek.

(az a darázs)

az a darázs akkor jött éppen,
mikor enni kezdtem kenyerem.
miközben pálinkát ittam
és egy szellő játszadozott velem.

az a darázs nem akart semmit,
csak a kenyérnél körbe röpködött,
és én sem akartam semmit,
felettem már a holnap őrködött.

nem támadott és nem is csípett,
enni akart egy csipetnyit talán...
sosem tudom meg ezt már: mindez
számomra megfeythetetlen talány.

mert légycsapót ragadtam, és ész
nélkül a darázsra vertem vele.
a zúgva repdeső bogárnak
az asztalon ért véget élete.

gyilkos lettem, még hozzá aljas,
és agyam mély szégyenbe zuhant.
azt öltem, ki nem árthatott: a
morzsadarabbal csak élni akart.

ki meglehet, egy jó testvér volt,
vagy gyermekéért aggódó szülő,
vagy egy mindig segítő szomszéd,
vagy jóbarát, egy társsal öszülő...

...és újabb darázs szállt be akkor,
még egy, még egy s repült a negyedik,
és én öröltén megöröltém,
mint ki hirtelen újjászületik.

a sok kenyér ott állt előttünk,
minden kincsét kínálta asztalom,
s az esti szürkéségbe ájult
belőlem minden ellenszenvhalom.

asztalra került minden más is:
pástétom, egy adag tejszínes krém,
a legvégén a lelkem adtam
bocsánatért könyörgő tortaként.

mikor már-már elfogyott minden,
a darázs négyes is elszállt végleg.
ítéletükként teret adtak
tucatnyi pofátlan szennyes légynek.

(szürke, félénk gerlice)

szürke, félénk gerlice,
ne félj tőlünk, szállj ide.

búgjál színes képeket,
hol a derű lépeget.

búgjál szóhoz újra szót,
könyveknek sok olvasót.

hegedűnek hangokat,
szonátákból jó sokat.

felnőtteknek zöld reményt,
zsáknyi vidám eseményt.

s ha kéri a gyerekek,
búgjál mesét – eleget.

(a csillag nem az égbolt)

a csillag nem az égbolt,
a fűszál sem mező,
s csak hangyabolyban látod,
mit tud az őserő.

az esőcsepp sem árvíz,
egy levél sem falomb,
s nem az nyújt jó tanácsot,
ki szót szavakra ont.

s miként a szólás mondja,
nem erdő egy fa sem,
konkrét szövegek nélkül
a betű holt tetem.

földből van bár a porszem,
de nem a föld maga,
s egy árván fekvő téglá
a semmi otthona.

szakadt húrbán sem hallod
a művész hangszerét,
a sok szín is csak kellék,
ha összeáll – a kép.

ahhoz távol kell lenni,
hogy ne a részletet
lássad, hanem a szép vagy
hitvány egészeket.

s még akkor is igaz, ha
tagadják ezt sokan,
s lövészárkokból várják,
míg létük elsuhan.

(a kötől)

a kötől vársz egy életet,
hogy rád hoz jótékony ricsajt,
a nyári esték illatát,
koktélt, mit szőke szél kavart.

megmutatja a gesztenyét,
mely már száz éves is talán,
de mégis kéjesen liheg,
ha pajkos fény babrál nyakán.

a kötől vársz egy csókot is,
egy elképzelt kaján mosolyt,
a meg nem történt ölelést,
mit egykor elrabolt a hold.

a kő szerinted védelem,
perceid biztos támasza,
itasson földig a remény,
mindig elvisz hátán haza.

hiszed, hogy be nem csap soha,
hiszed, ikertestvéred ő,
hiszed, sosem ármánykodik,
mert ilyet nem csinál a kő.

így tőle vársz feloldozást,
de nem látod, miként röhög,
miként hízlalják rád-föléd
fallá a szorgos ördögök.

(a víz uralja)

a víz uralja mindened,
nem kő, nem szél, nem indulat.
a víz teremti a csodát,
számára ölni – pillanat.

a víz susog, káromkodik,
imát mormol helyetted is,
és szétfeszíti nappalod,
halálba küldi álmaid.

a víz lapozza könyveid,
mikor álétan olvasol,
s kórházi ágyon fekvé is
tested a vízben fuldokol.

mindenütt víz, tebenned is,
s felhőbe szöktet el, ha kell,
de esőcseppként visszahullsz,
ha csendben élsz, s nem feleselsz.

a víz mutatja, mennyit érsz
– értékedet és áradat –:
bokát csókoló kis patak
avagy hatalmas áradat.

egy áldás ő és átok is,
isten hűsítő ostora,
s belőle villan vissza rád
kislányod legszebb mosolya.

a víz uralja testedet.
nem absztrakt értelem.
elhozza kis csodáidat,
s kivégzi majd türelmesen.

(mert nem lehet)

mert nem lehet sosem puha,
a fehér tiszta sem lehet,
mi hófehér, az mindig álca.
állandó jég az otthona.
a fények köre írt halála.

ha van pokol, az is fehér,
s az élet értelmetlenül,
fehér a minket gyötrő álom,
fehér a tévút, melyiken
a céljaim sosem találom.

fehér a bűz, a rothadás,
a pletyka, ármány és a gúny,
a mindennapok népes átka.
a vízben fuldoklókat is
a falfehér elmúlás várja.

fehér már minden félelem,
és az minden gonoszkodás,
fehér a megtaposott eskü.
fehér az ember is, aki
sosem volt s nem lesz elvhű.

a sorstalanság is fehér,
s a véredben dúló magány,
fehér a legrosszabbik éned,
s bár úgy tűnik, ez nem lehet:
egy ébredés a legfehérebb.

(minden lépésben)

minden lépésben ott a lábnyom,
búcsút cipel a falevél,
az áldásomban ott az átkom,
a hallgatás mindig mesél.

sötétségben rejlik a hajnal,
az olvadásban jégmező,
a gyenge halhat akarattal,
a fűszál néha égbe nő.

az ébrenlétben ott az álom,
a hitemben a tagadás,
a kösziklában él a várrom,
egyformában lapít a más.

minden kicsiben ott a nagyság
és minden jóban ott a rossz,
minden nagy törpeséget hagy rám,
minden rossz jóra ostromoz.

minden lábnyomban ott a lépés,
a falevélben a búcsúzás,
az átkom egy megáldott érték,
legszebb mesém a hallgatás.

TARTALOM

A szerzőtől	5
itt vagyok egyedül	7
(kinéz a test).....	9
(mert nem te vagy a legjobb)	10
(itt vagyok egyedül).....	11
(a cirkusz életére).....	12
(a lista bővül)	14
(álmodban).....	16
(amikor félek)	17
(minden jelszavam).....	18
(voltam rosszul és jobban)	19
(egy habfehér ingért).....	21
(kitépi két szemem a szél).....	22
(szégyellem magam).....	23
(bélyeg a falon).....	24
(beszáll a szél)	25
(egy felhő nőtt ki)	26
(kövek alá)	27
(az ég kék tükréből)	28
(érzem, sosem szerettek).....	29
(este lefekszel).....	30
(mi volt a vágyad?).....	32
apám néz rám	35
(nagyanyám)	37
(szalmatetős tündérkunyhó)	38

(kissrác koromban)	40
(apám néz rám).....	42
(anyám legszebb).....	43
(széttép a szél).....	44
(valahol vár rád).....	46
(családi legenda Amerikáról).....	47
(minden családban)	49
(aludj, kicsi lányom)	50
(Katalin).....	51
(elment Zsuzsu)	52
(vonatra ültél).....	53
(kis csodák)	55
(pihenj, kedves)	56
(pörögj velem)	57
(borulj fölém).....	58
(hagyjuk abba).....	59
(itt vagy még).....	60
(legyőzlek).....	62
(ha van szabadság)	63
vonul a fekete sereg	65
(a szélnek)	67
(hogyan hol van a hazád).....	68
(itt kell leélned).....	69
(meglátogatott a házam)	70
(hogya hideg jön).....	72
(nem szálllok)	73
(hat óra)	74
(a zöld madár).....	75
(új utcátáblákat)	77
(vonul a fekete sereg)	78

(a tenyeremre szálló)	79
(és egyszer csak).....	81
(az alkotó).....	83
szétfárasztott buszon	85
(miről lehet még)	87
(az idő elfut)	89
(nem veszi körbe).....	90
(hideg van kint).....	91
(szétfárasztott buszon).....	93
(vágyországban)	94
(valaha ült egy kisfiú)	95
(ránk folyt)	97
(ridegen).....	98
(nézd)	100
(mikor a halál).....	101
(ha ismerősre vágynál).....	103
(csúnyák lettünk)	105
(ha meghal az ember)	106
(a csillag)	107
(iszonykodik)	108
ne vess, ha tudsz	109
(a megoldás).....	111
(Isten veled).....	112
(elmúlt egy év).....	113
(szárnyakat kapok)	114
(ne vess, ha tudsz)	115
(üldözöd)	117
(ez az út).....	118

(felejtsd el)	119
(a szeretet)	120
(úgy érzem)	121
(a nyár)	122
(zúzd a felhőt).....	123
(lassan véget ér)	124
(ment augusztus).....	125
(életet hozó)	126
(megőszült a pitypang).....	127
(itt az ősz).....	128
(baktat fenn egy felhő)	129
 indul a nap	 131
(iparkodik a nap).....	133
(elalszol)	135
(ma nem lesz)	136
(a csend matat).....	137
(indul a nap).....	138
(ma halat ettem).....	139
(már megint húsleves).....	140
(az a darázs).....	142
(szürke, félénk gerlice)	144
(a csillag nem az égbolt).....	145
(a kötől).....	147
(a víz uralja)	148
(mert nem lehet)	150
(minden lépésben)	151